

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Het verwachten van de Heere

*Maar die den HEERE verwachten,
zullen de kracht vernieuwen.*

Jesaja 40:31a

De mensen tot wie dit woord gesproken wordt, zitten in ballingschap in Babel. Ze zijn van huis en haard verdreven, en ze weten niet of ze er ooit iets van zullen terugzien.

Ja, deze mensen hadden het kunnen weten. Vele jaren hebben de profeten het voorzeggd. Maar de inwoners van Juda en Jeruzalem weigerden het te geloven en zich te bekeren. Ze hebben gedacht: het zal zo'n vaart niet lopen. Maar alle bedreigingen zijn werkelijkheid geworden. En nu hebben ze geen hoop meer dat ze ooit uit de ballingschap verlost zullen worden.

Maar, o wonder, waar zij geen hoop meer hebben, daar geeft de Heere nu Zelf hoop. Want de troostbrief voor die ballingen ligt al klaar: *Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen. Spreekt naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe, dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des HEEREN dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden.* (40:1-2).

De Heere zal Zijn volk niet in de ballingschap laten omkomen. Hij komt met een rijke belofte tot hen. Daarom zullen die mensen daar aan de rivieren van Babel zeker wel van vreugde opspringen? Als je toch al jaren in de ballingschap zit, en er komt dan bericht dat de bevrijding aanstaande is?

Maar nee, ze geloven het niet. Hoe

moet die grote macht van Babel ooit gebroken worden?

Hoe komt het toch dat deze mensen zo ongelovig zijn?

Omdat zij alleen naar beneden en niet naar Boven kijken. Zij zien op dat trotse Babel, maar kijken niet naar Hem voor Wie de koningen en volken minder zijn dan een druppel aan de emmer en een stofje aan de weegschaal.

Begrijpen we dat? Doen wij beter? Ach nee!

Wanneer we bijvoorbeeld kijken naar de kerk in deze wereld? We weten wel dat *de poorten van de hel Gods gemeente niet zullen overweldigen*, maar zal die kleine kudde, omringd door zoveel vijanden, toch niet eens ten onder gaan?

En hoe is het in ons eigen leven? Het kan zo donker zijn en de vijand is zo machtig. Heeft de Heere me niet vergeten? *Zal ik niet één dezer dagen in Sauls handen omkomen?* We zijn vaak veel meer onder de indruk van de macht van de vijanden, dan van de sterkte van de Heere der heirscharen.

Hoe komt het toch dat deze ballingen wanhopen aan de kracht van de almachtige God? Hoe komt het dat wij zulke kleine gedachten van de Heere hebben?

Hoe dat komt? Wel, zij, maar ook wij, zijn ballingen. Mensen die verdreven zijn uit het Paradijs. En de Heere heeft ons in Zijn Woord de

weg gewezen om uit onze verlorenheid verlost te worden.

Maar wat doen we? In plaats dat wij het Woord van de Heere geloven, proberen we om zelf een weg te vinden naar het verloren Paradijs. Of, net als vele ballingen in Babel, hebben we ons maar in de situatie geschikt. We zijn ons goed thuis gaan voelen in de ballingschap.

Bekering? Dat is onmogelijk. Dat laat de Heere wel verkondigen, maar het zal voor mij wel niet zijn! En de duivel is zo machtig. We wachten het maar af. Misschien komt het nog wel eens goed met mij. Is daar ook uw beeld in getekend?

Hoor dan wat de Heere hier door middel van de profeet Jesaja zegt: *maar die den HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen.*

Die nieuwe kracht wordt door de Heilige Geest gewerkt in mensen die het van zichzelf niet hebben of kunnen. Het is een kracht die *ver* boven alle andere kracht uitgaat, omdat het een geestelijke kracht is, die door de Heere gewerkt wordt.

Het is de kracht uit God, waardoor David de strijd kon aanbinden tegen Goliath en als overwinnaar uit het strijdperk kwam. Goliath mocht dan komen met grote menselijke kracht en wapens, maar David kwam in de

Inhoud

Meditatie: Het verwachten van de Heere	1
Nehemia: Het getal van de bewoners van Jeruzalem (2) . . .	3
Hij gaf Luther niet gewonnen (2) 4	
Commentaar: De eerste mormonentempel in Nederland . . .	5
Verslag Generale Synode (13) . . .	6
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	8
Predikbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
F. Bolstraat 12, 2981 CC Ridderkerk
tel. 0180-425915.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.

Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:
Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.
Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

mogendheid des Heeren. In de
kracht van Góð, en daar moet zelfs
de duivel het tegen afleggen.

Deze goddelijke kracht is dus nood-
zakelijk.

In de eerste plaats om van dood
levend gemaakt te worden. Zonder
het werk van de Heilige Geest zijn
wij mensen dood in zonden en mis-
daden. *Onbekwaam tot enig goed en
geneigd tot alle kwaad.* In een dode
is geen kracht; hoogstens kunnen we
spreken van een kracht des doods,
een ontbindende kracht, maar geen
kracht ten leven.

Zo is het ook in geestelijke zin. Een
Gode-vijandige kracht des doods
beheerst ons mensen van nature.

Dat komt niet altijd en bij iedereen
even duidelijk aan het licht, maar het
feit is zeker. Daarom worden wij er
ook bij iedere doopsbediening op
gewezen dat wij *in het rijk van God
niet kunnen komen, tenzij wij van
nieuws geboren worden.*

Er is een mogelijkheid van zalig
worden, van eeuwig leven. Maar
alléén vanuit het wonder Gods!

We kunnen onszélf niet verlossen uit
de ballingschap. We kunnen in eigen
kracht de weg van de Heere niet
gaan. Niet door ons nette leven; niet
door het erg nauw te nemen met
Gods geboden; niet door ons van
alles afzijdig te houden.

Langs ónze wegen en in ónze kracht
komen we nooit in het land van de
belofte. Er is maar één weg: *die de
Heere verwachten, dié zullen de
kracht vernieuwen.*

Dat wil zeggen dat wij leren moeten
om te wanhopen aan alle éigen
krachten.

Bedel de Heere toch veel om ver-
heerlijking van dat wonder in uw, in
jouw leven.

De dood is onze eigen schuld, en het
leven zal enkel genáde zijn. Maar
God, Die rijk is in barmhartigheid,
heeft er Zijn lust in om genade te
bewijzen.

Het gebed: *o God, wees mij zondaar
genadig!* vindt nog altijd verhooring.
*Wie Hem needrig valt te voet,
zál van Hem zijn wegen leren!*

Lokt het u niet om de Heere te vre-
zen?

Het leven is zo vol moeite en ver-
driet. De last die u te dragen krijgt
is soms zo zwaar. De weg die u
moet gaan is soms zo hobbelig. In
eigen kracht zult u struikelen en val-
len.

Maar die de Heere verwachten, krij-
gen zoals er eigenlijk staat, *telkens
nieuwe kracht.*

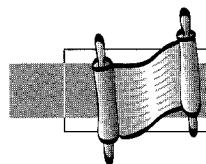
Kracht om het werk te doen waartoe
de Heere roept. Kracht om het kruis
te dragen. Kracht om tegen de zonde
te strijden. Kracht om voor de Heere
te leven.

En als al ónze kracht het begeeft en
alle moed ons ontzinkt, dan maakt
de Heere het tóch waar: *die de Heere
verwachten, zullen de kracht ver-
nieuwen.*

Zeker, dat geeft wel strijd tot uw
laatste snik, maar het is de moeite
waard om het Lam te volgen, wáár
Het ook heengaat.

Het is het geheim van het leven des
geloofs: *niets uit ons,, en alles uit
Hém, zó reist men naar Jeruzalem.*

's-Gravenhage, ds. J. Driessen.

Bijbelstudies

Het getal van de bewoners van Jeruzalem

Nehemia 7

(1)

Veel ruimte maar weinig inwoners
Hoe stond het nu met de inwoners
van Jeruzalem? Binnen de herstelde
muren van de stad was veel ruimte,
maar weinig volk. De muur omring-
de voor een groot deel *lege ruimte.*

“De stad nu was wijd van ruimte en
groot; doch des volks was weinig
daarbinnen; en de huizen waren niet
gebouwd.” (vers 4). We moeten ons
voorstellen, dat er hier en daar wel
huizen stonden, maar dat veel ter-

rein nog braak lag. Veel grond was nog onbebouwd en overal waren nog de ruïnes van het oude Jeruzalem.

De kracht van het geloof

Men zou de vraag kunnen stellen, waarom Nehemia de muur toch zo wijd had laten optrekken. Was het niet beter geweest als de muur minder wijd was aangelegd, maar alleen om de bewoonde gedeelten was gebouwd? Waarom toch zoveel lege ruimte binnen de muren van Jeruzalem? Wel, dat is bij Nehemia een *zaak des geloofs* geweest. Het geloof let niet op de dingen, die men ziet, maar op de dingen, die men hoort. Calvijn zegt, dat geloven niet anders is dan “hangen aan Gods lippen”. Tachtig jaar geleden had Zacharia geprofeteerd, dat er een veelheid van mensen en beesten in de stad zou zijn (Zach. 2:4). Ja nog meer: “En de straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes, spelende op haar straten.” (Zach 8:5). Jeruzalem zou dus naar het Woord des Heeren weer een volkrijke en levendige stad worden. Daar was in de dagen van Zacharia niet van te zien geweest. En daar was ook nu, in de dagen van Nehemia, niets van te zien. Maar de Heere had toen al gezegd door middel van Zacharia: “Omdat het wonderlijk is in de ogen van het overblijfsel dezes volks in deze dagen, zou het daarom ook in Mijn ogen wonderlijk zijn?, spreekt de HEERE der heirscharen.” (Zach. 8:6). Voor de Heere is niets te wonderlijk. Het geloof in de belofte Gods verwacht van de Heere het onmogelijke. Er was nog niets te zien van de vervulling van de belofte Gods, maar in het geloof heeft Nehemia de muur zo wijd en ruim gebouwd.

Niet zien, nochtans geloven

Hier ziet u, wat het geloof vermag. Het let niet op het onzichtbare, maar het hangt aan het Woord Gods. Dan moet het geloofsvertrouwen van Nehemia ons wel diep beschamen. Wat verwachten wij vaak weinig van de Heere, ook na ontvangen genade. Wat is er in de harten van Gods kinderen veel ongeloof en kleingeloof. Dan willen we het eerst zien en dan pas geloven. Wat sprak Jezus tot Thomas? “Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en

nochtans zullen geloofd hebben.” (Joh 20:29). Als we maar geloof hadden als een mosterdzaadje, zo sprak Christus, we zouden wonderen zien. Maar het ongeloof verlamt het geestelijke leven. En het kleingeloof doet tekort aan de grootheid en de goedheid Gods. Dan moeten Gods kinderen zich bij de Heere aanklagen vanwege zoveel ongeloof en kleingeloof. Hebben we er smart over? Asaf moest het klagen: “Ik heb Gods waarheid niet geloofd.” (Psalm 73:11 berijmd). Het is altijd weer de strijd in het geestelijke leven, dat we van onszelf geen geloof kunnen opbrengen, dat we geen ogen hebben om te zien, geen handen om aan te grijpen en geen geloof om te geloven. Het nabijkomende kan vaak zo gemakkelijk geloven, maar Gods oprechten stuiten keer op keer op de macht van het ongeloof. Dan is het de strijd, dat wantrouwende hart er niet onder te kunnen brengen. Is dat ook uw strijd? O, dan is er maar één weg, de weg die David ging: Laat ons toch in de hand des HEEREN vallen.” (2 Sam. 24:14). De vader van de maanzieke knaap riep het uit: “Ik geloof, Heere! Kom mijn ongelovigheid te hulp.” (Mark. 9:24). De discipelen smeekten om vermeerdering van hun geloof. Daar hebt u de strijd van het geestelijke leven. Maar weet u, wat nu zo’n wonder is? Als de Heere overkomt in het hart, dan brengt Hij Zelf geloof mee. Hoe onmogelijk het ook was om te geloven, zo onmogelijk wordt het dan om niet te geloven. Het geloof is een gave Gods. Daarom kan het voor mensen, die van zichzelf geen kruimeltje geloof hebben. En als het geloof dan geloven mag, dan hangt het aan Gods lippen, dan verlaat het zich op de trouw Gods en op de Christus Gods, ja, dan verwacht het alles van de Heere. Wat is het geloof dan een wonderlijk ding. Het is het geloof, dat de wereld overwint. En wat er ook tegenop mag komen, dat geloof zal noot beschaamd uitkomen, omdat de Heere de nooit beschamende Rotssteen is, Wiens werk volkomen is. Als we dan het geloof van

Nehemia zien, dan moeten we wel beschaamd ons hoofd buigen. Hadden we toch meer geloof, we zouden meer wonderen Gods zien.

Heilige orde

We kunnen de Heere nooit genoeg smeken om iets te mogen kennen van het geloof, zoals Nehemia dat kennen mocht. Maar wat we ook steeds weer zo duidelijk zien bij Nehemia, dat is het geloof ons niet lijdelijk maakt. Nehemia was in het geloof *heilig actief*. Hij ging daarbij zakelijk te werk. Toen hij het kleine aantal inwoners van Jeruzalem zag, besloot hij een volkstelling te houden. “Zo gaf God in mijn hart, dat ik de edelen, en de overheden, en het volk verzamelde, om de geslachten te rekenen.” (vers 5a). Het volk moest dus geteld worden naar de verschillende geslachten. Misschien waren er die buiten Jeruzalem woonden, maar die daarbinnen een deel en erfenis hadden. Nehemia wilde inzicht in dat alles krijgen en orde op zaken stellen. De Heere Zelf gaf dat in zijn hart. Wat een verschil met de volkstelling van koning David. Het ging David om eigen eer en grootheid, terwijl het bij Nehemia ging om de eer van God en de ordening van het volk van God. In het Oude Testament lezen we telkens over tellingen van de geslachten. De Heere is een God van orde en daarom moet Zijn volk een ordelijk volk zijn. Dat geldt ook in onze tijd. Alle wanorde is niet uit God. Satan probeert ook in de kerk wanorde te bewerken, maar het werk Gods is een ordelijk werk. we spreken niet voor niets over de orde des heils. Als Johannes op Patmos de schare der verlostten ziet, dan ziet hij die schare als een geordend volk. Geordend naar twaalf stammen, twaalf apostelen, naar geslachten, natiën, tongen en talen. In de eeuwige heerlijkheid zal alles volmaakt geordend zijn, daar zal geen enkele plaats meer zijn voor wanorde. Zo zal de God van orde eeuwig de eer en de lof ontvangen.

(Wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Ekeveld.

Hij gaf Luther niet gewonnen

(2)

Sola, sola, sola

We waren voor de derde keer bijeen. 'Wie van jullie kan samenvatten wat we vorige week geleerd hebben?' Galina gaf antwoord. 'Luther zocht een genadig God, maar hij zag alleen zijn zonde en de toorn van God. Hij hoorde wel eens over Jezus spreken, maar de Roomse Kerk zag Hem als een helpende Zaligmaker. Luther had een verlossende Zaligmaker nodig. Op Gods tijd mocht hij die Zaligmaker leren kennen.' Zo luidde het antwoord van Galina. Haar samenvatting was beter dan mijn les. In ieder geval was ze kort en krachtig.

Even later zaten de studenten alweer te pennen. Drie maal 'sola' stond er op het bord: sola Scriptura, sola gratia en sola fide. Alleen de Schrift, alleen genade en alleen door het geloof. De drie grote thema's van de Reformatie, zoals we die terugvinden bij Luther, Zwingli en Calvijn. Bij laatstgenoemde zou je nóg een 'sola' kunnen noemen: soli Deo gloria! Alleen God de eer! Zijn leven staat bijzonder in het teken van de vraag: 'Hoe komt God aan Zijn eer?' Vandaar ook zijn levensdevies: 'Laat mij verteren, als ik maar nuttig mag zijn!' Van dat verlangen getuigt niet alleen zijn levenswerk *De Institutie*, maar getuigen ook zijn preken, zijn commentaren, zijn catechismus, zijn geloofsbelijdenis, zijn bezig zijn in de stad Genève, ja zelfs zijn levens-einde. Soli Deo gloria! Bij het horen van die laatste woorden zuchtte Sasha, mijn trouwe vertaler, instemmend. En in die zucht klonk iets van een wens en een amen. Soli Deo gloria.

Een beetje vrije wil

Op de voorlaatste morgen heb ik iets verteld over de Hervorming in de Nederlanden. Na een stukje vaderlandse geschiedenis (denk aan Willem van Oranje) volgden we Guido de Brès vanaf zijn bekering tot aan zijn ophanging in het openbaar. Het martelaarschap sprak vooral de studenten aan die in de tijd van

het communisme hebben geleefd. Voor hen was het nieuw dat zoveel bloed heeft gevloeid van Gods kinderen in de lage landen bij de zee. Lange tijd is de kerk der Hervorming van buiten af bedreigd. Toen de satan zijn doel niet kon bereiken door middel van geweld en vervolging, koos hij een listiger weg: uitholling van binnen uit door middel van dwalingen. Het remonstrantisme deed z'n intrede onder zogenaamde protestanten. Gode zij dank mocht de strijd worden beslecht tijdens de synode van Dordrecht. Daar werd de leer van de vrije wil hartgrondig afgewezen. Een deelnemer reageerde onthutst: 'Als ik toen geleefd had, hadden ze mij ook uit de kerk geworpen. Ik heb namelijk altijd gedacht dat de mens een vrije wil had; natuurlijk niet helemaal vrij, maar toch een klein beetje.'

Dordrecht was een keerpunt. Er kwam rust in de kerk. Maar was het de ware rust? Rechtzinnigheid is niet hetzelfde als godzaligheid. Reformatie is nodig, voortgaande reformatie. Hier had ik gelegenheid om te spreken over de mannen van de Nadere Reformatie en de Puriteinen. Het Woord moet door de kracht des Geestes een plaats krijgen in ons hart, ons leven, onze samenleving. Dat is de boodschap ook voor ons, 2000 jaar na Christus!

De laatste morgen

Eigenlijk had ik het seminar hiermee willen afsluiten. Op de vijfde dag zou ik alleen een tentamen geven. Maar de studenten hadden een ander idee. Ze wilden graag iets horen over de zogenoemde Anabaptisten of Wederdopers. 'Kunt u daar geen les over geven?' Goed dan maar. Het probleem was alleen de tijd. In de laatste week voor mijn vertrek moest er nog van alles gebeuren. In de nacht van donderdag op vrijdag zou bovendien onze tweede dochter in Israël arriveren om haar zus gezelschap te houden en te helpen bij het leiden van een kamp voor Arabische kinderen. En zo zaten we dan in de

kleine uurtjes te wachten op Ben Goerion Airport, Rienke al knikkebollend en haar vader met een bloknoot op z'n knieën. Want er moest wat op papier komen over die ketterse Wederdopers.

Een paar uur later moest de lezing ook nog worden uitgesproken. Dat was niet zo eenvoudig, want al mijn toehoorders waren baptistisch in hun denken. Een beetje gevoelig onderwerp dus. Ik heb de verwerping van de kinderdoop door de Anabaptisten in de 16^e en 17^e eeuw eerst maar in het kader gezet van hun 'nee' tegen alles wat (in hun ogen) uitwendig was: de kerk als instituut, de ambten, de sacramenten, de regering, de krijgsmacht, de rechtbank en de eed, soms zelfs de Bijbel. Verder heb ik gewezen op Genesis 17 en Handelingen 2.

Aan het einde van deze morgen kwam spontaan de vraag om iets te vertellen over de gemeenten in Nederland. Nu is er geen reden om de vlag uit te steken over onszelf, maar we mogen wél blij zijn met de goede dingen die God ons nog laat. We beseffen vaak niet half hoeveel voorrechten wij nog hebben in ons vaderland. Een voorbeeld daarvan is het kerkelijk jeugdwerk en het christelijk onderwijs. Men was heel belangstellend hierover iets te horen. Ook werd gevraagd wat onze gemeenten doen voor Oost Europa.

Gezakt en gezegend

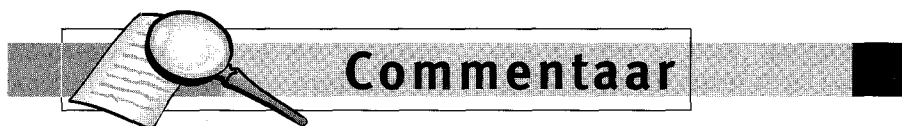
Voor Victor werd het een cursus met een merkwaardig einde. Als hij examen had gedaan, was hij zeker geslaagd. Nu hij geen examen deed, kwam hij vertellen dat hij was gezakt. Eerlijk en onopgesmukt kwam het eruit. In Rusland was hij tot verandering gekomen. Hij had zich aangesloten bij een charismatische kerk. In Israël had hij de weg gevonden naar de gemeente van Tom Jameson. Daar was hij zijn charismatische haren kwijtgeraakt. Hij bleef echter een remonstrant in hart en nieren. Totdat negen maanden geleden die seminars begonnen. Elke les was een aanslag geweest op zijn denken. Soms was hij boos naar huis gegaan. Maar als hij de Schrift ernaast legde, moest hij toch bekenen dat de mens niets en God alles is. Langzaam begon zijn godsdienst af te brokkelen. Een rijke jongeling werd een arme smekeling aan de troon der genade.

Zo stond Victor die laatste morgen voor me. Er was een sterke band gegroeid met hem en zijn vrouw. Laatstgenoemde trad niet veel op de voorgrond, maar las thuis de lessen van haar man door. Daarna vertaalde ze die in het Russisch voor anderen. Ik was van Victor gaan houden. Het afscheid was moeilijk maar hartelijk. 'Cornelius', zei hij, 'Ik wil de Heere danken voor het onderwijs. Als het voor iemand tot zegen is

geweest, dan is het dat voor mij geweest. Ik kan mezelf geen naam meer geven, behalve die ene naam: Adamskind. En als ik zalig word, zal het zijn als de allergrootste zondaar. Alleen door Christus!' Ik staarde Victor na. Wonderlijke jongen. Gezakt voor God en voor de mensen. Gezakt en toch gezegend.

Veenendaal, ds. C. Sonneveld.

Drie jaar later verscheen hem de engel Moroni (het gouden beeld van Moroni prijkt op de 22 meter hoge toren van de nieuwe tempel in Zoetermeer). Moroni vertelde hem van een boek, geschreven op gouden platen. Dat boek was verborgen, maar moest door Joseph worden opgezocht. Hij vond de gouden platen, vertaalde ze met behulp van twee in zilveren bogen gevatte stenen, de 'Urim en Thummim' en gaf vervolgens de gouden platen weer terug aan de engel. Zo ontstond het boek van Mormon. Naast de Bijbel en het boek van Mormon hebben de mormonen nog twee andere heilige boeken: Leer en Verbonden, en De Parel van Grote Waarde. In laatstgenoemd geschrift vinden we de mormoonse geloofsbelijdenis, hun 'Dertien Artikelen des geloofs'.

De eerste mormonentempel in Nederland

Veel kerkgebouwen worden in ons land afgebroken. Het is nauwelijks nog nieuws in de krant. Alleen als het een bekend monumentaal kerkgebouw betreft, besteedt de pers er nog aandacht aan. Veelal echter niet omdat men het betreurt dat het Woord van God daar niet meer wordt gehoord, maar omdat een monument verloren gaat. Als er al eens een nieuw kerkgebouw in gebruik wordt genomen, krijgt dat hooguit een klein plaatsje in de landelijke of regionale pers. Daarom moet het wel aan meer dan aan de zomerse 'kommertijd' zijn toe te schrijven dat zo ongeveer de hele vaderlandse pers op 15 augustus jl. aanwezig was bij een open huis van een nieuw kerkgebouw. Met een op Amerikaanse leest geschoeide persconferentie presenteerde de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen haar "Huis des Heren". The latter-day Saints (Heiligen der laatste dagen), beter bekend als de mormonen, bouwden hun eerste tempel in Nederland te Zoetermeer. Kosten noch moeite werden gespaard om een schitterend complex te bouwen.

Ontstaan

In een boekje over een echtpaar dat aanvankelijk tot de mormonen behoorde, maar later ondanks bedreiging en confrontatie besloot uit de mormonenkerk te stappen, worden de mormonen 'de aardigste mensen ter wereld' genoemd. (Judy

Robertson: *Uit de greep van de mormonen*) Zij verwelkomen nieuwe leden met open armen. Die nieuwe leden raken al snel onder de bekoring van hun prachtig verpakte nieuwe geloof en krijgen de kans al snel op te klimmen naar leidinggevende posities binnen de wereld van de mormonen.

Zijn deze mensen wel zo aardig? Wellicht dat u hen hebt ontmoet bij hun zendingsactiviteiten. Daarin kunnen we nog wel wat van hen leren. Bijna elke trouw meelevende mormoonse jongen of meisje gaat voor de kerk wat men noemt 'op zending'. Dit houdt in dat het meisje van ongeveer 20 jaar of de jongen na z'n dienstdienst voor twee jaar de wereld intrekt om in de zending te dienen. Zonder enige vergoeding trekken de jongeren van de kerk er op uit om twee jaar het evangelie te prediken. Maar wat voor een evangelie? Het Evangelie des kruises, zoals dat is geopenbaard in het Woord van God en gestalte heeft gekregen in Christus, het vleesgeworden Woord? Helaas niet. Naast de Bijbel erkennen de mormonen nog een andere openbaringsbron, namelijk het boek van Mormon. Hoe komen ze daar aan? In 1820 kreeg de toen 14-jarige Joseph Smith in de Verenigde Staten een visioen waarin God hem openbaarde, dat de geloofsbelijdenissen van alle kerken en sekten een gruwel in Gods ogen waren en dat hij zich bij geen van die moest aansluiten.

Heilige verordeningen

Behalve tempels hebben de mormonen ook kerkgebouwen. De kerkgebouwen worden gebruikt voor activiteiten in de week en voor de zondagse erediensten. De tempels zijn echter op zondag gesloten. In de tempels worden 'de heilige verordeningen van het evangelie van Jezus Christus voltrokken'. Wat zijn die heilige ordeningen? Het huwelijk bijvoorbeeld. Hoewel de polygamie (veelwifverij) al lang geleden bij de mormonen is afgeschaft (het aantal vrouwen van Joseph Smith wordt geschat op 15 tot 30), heeft het huwelijk voor hen een bijzondere betekenis. Men gelooft dat elk huwelijk, dat hier op aarde in een mormonentempel wordt gesloten, later wordt voortgezet in de hemel. De huwelijken worden op het stadhuis gesloten, maar in de tempel bevestigd door de priester in de verzegelzaal van de tempel. Man en vrouw, en later ook hun kinderen, worden voor altijd met elkaar verenigd. Deze opvatting heeft er wel toe geleid dat de mormonen aan huwelijk en gezin grote waarde toekennen. Het aantal echtscheidingen onder hen ligt beduidend ver beneden het gemiddelde. Ook in dit opzicht kunnen we van hen leren. Dat het huwelijk voortgezet wordt in de eeuwigheid is echter volkomen in strijd met Gods Woord. Hoe sterk de huwelijksband ook is - het is een verbond gebaseerd op liefde en trouw, door God Zelf ingesteld - toch is het aan de tijd gebonden. Bij het sterven wordt de huwelijksband door God

verbroken. Van de opvatting van de mormonen moet worden gezegd: 'Gij dwaalt, niet wetende de Schriften, noch de kracht Gods. Want in de opstanding nemen zij niet ten huwelijk, noch worden ten huwelijk uitgegeven; maar zij zijn als de engelen Gods in de hemel' (Mattheüs 22:29,30).

Een tweede 'heilige verordening van het evangelie van Jezus Christus' is de zogenaamde dodendoop. Daarom is er in de Zoetermeerse tempel ook een doopvont, waarvan het bassin rust op de ruggen van twaalf ossen, die verwijzen naar de twaalf stammen van Israël. Wat is dat, de dodendoop? Een gelovige mormoon kan zich laten dopen ten gunste van zijn gestorven voorouders. Hoe lang die voorouders reeds gestorven zijn is niet belangrijk. Deze voorouders krijgen zo alsnog de kans zich te bekeren. Op deze wijze kan een mormoon tot een zekere graad meewerken in het grote plan der verlossing. Deze praktijk baseren de mormonen op 1 Korinthe 15:29 waar Paulus schrijft: 'Anders, wat zullen zij doen, die voor de doden gedoopt worden, indien de doden ganselijk niet opgewekt worden?' Deze woorden zijn zeer verschillend opgevat. Er zijn wel dertig verschillende verklaringen van gegeven! Het gebruik dat de mormonen er aan hebben ontleend, is bij alle verschil van opvatting over de tekst met de tekst zelf in tegenspraak. Want daar gaat het over het nut voor degenen *die gedoopt worden*, en niet over het nut van hen die reeds gestorven zijn. Laten de mormonen zich toch niet op deze bijbeltekst beroepen, maar gewoon eerlijk toegeven dat hun dopen voor de doden teruggaat op de 'bijzondere openbaring van God' aan Joseph Smith, zoals daarvan in Leer en Verbonden gesproken wordt: 'Maar Ik gebied Mijn heiligen Mij een huis te bouwen. Want voorwaar zeg Ik u, dat uw dopen voor uw doden Mij niet aannemelijk kan zijn, nadat gij voldoende tijd hebt gehad om Mij een huis te bouwen, waarin de verordening van het dopen voor de doden behoort te worden bediend, en met welk doel deze verordening reeds werd ingesteld voor de grondlegging der wereld.'

Een andere god

Hoewel de mormonen zeggen dat de mormoonse leer de leer is van de

Bijbel en de bijbelse leer de leer is van de mormonen, is de god van de mormonen toch een andere god dan de God van de Bijbel. Allerlei bijbelse begrippen worden veranderd en door antibijbelse denkbeelden vervangen. Zo leren de mormonen dat de mens al bestond voordat de wereld geschapen werd in een zogenaamde eerste staat, een vóórbestaan als geest. Ook ten aanzien van de eeuwige God spreekt men in termen die met de bijbelse waarheid niet in overeenstemming zijn. God zou als de eeuwige Vader een wezen zijn in ontwikkeling. God is een God-in-wording en de mens, die ook God-in-kiemtoestand is, moet ook God worden. Zonde en genade krijgen een geheel andere inhoud en betekenis dan in de Bijbel. De zondeval was nodig om een menselijk nageslacht te krijgen. Voor het ontvangen van genade is gehoorzaamheid aan de wetten en verordeningen van het evangelie nodig. Genade is bij de mormonen geen genade, maar feitelijk toch mensenwerk.

Veel meer zou over deze sekte te zeggen zijn, maar het voorgaande is voor mij genoeg om te beweren dat de 'Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen' een valse kerk is en met de Kerk van Jezus Christus niets te doen heeft. Die Kerk heeft genoeg aan de Bijbel als Gods geopenbaarde Woord. Die Kerk leert en leeft in dat het nodig is in dit leven, uit genade alleen, geborgen te worden in de enige Ark der behoudenis Christus. Die Kerk leert dat na het sterven de eeuwigheid wacht, voor de goddelozen de eeuwige rampzaligheid en voor de godvrezenden de eeuwige heerlijkheid. Die Kerk bidt niet voor de doden, maar voor de levenden. Die Kerk spreekt van een huwelijksverbond tussen de hemelse Bruidegom Christus en Zijn

zwarte bruid, een verbond dat eeuwig duurt.

Oprukkende godsdiensten en sekten

Godsdienst, of liever: godsdienstigheid, is niet langer taboe. De Islam rukt op, ook in West Europa. De christelijke godsdienst wordt verdrongen naar de rand van de samenleving. Moskeeën nemen de plaats in van kerken, die uit de Reformatie zijn voortgekomen. De gebedsoproepen van de muezzin vanaf het hoogste punt van de moskee, de minaret, verdringt het klokgelui dat mensen des zondags oproept om naar de kerk te gaan en dat hier en daar aan banden wordt gelegd omdat de moderne mens het geluid daarvan op zondagmorgen aan zijn oren niet kan velen. Voor de dreunende bassen uit open raamportieren van auto's legt men kennelijk andere maatstaven aan... Bij de oprukkende godsdiensten en stromingen voegt zich – naast allerlei oosterse sekten en stromingen – nu heel nadrukkelijk zichtbaar in de 114^e tempel van de mormonen te Zoetermeer de Church of Jesus Christ of Latter-day Saints. Tot 31 augustus krijgt Nederland de gelegenheid om deze tempel te bezichtigen. Daarna wordt die ingewijd en is hij niet langer voor publiek toegankelijk.

Paulus schreef aan Timotheüs: 'Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid.' Ook deze 'aardigste mensen ter wereld' zijn verleiders. Heeft Christus Zelf niet gezegd: 'Ziet, dat gij niet verleid wordt; want velen zullen er komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus; en de tijd is nabij gekomen, gaat dan hen niet na.'

Capelle aan den IJssel,

ds. W. Silfhout.

Verslag Generale Synode

Verslag van de vergaderingen van de Generale Synode op donderdag 28 februari 2002 te Utrecht

(13)

De laatste vergadering van de Generale Synode wordt gehouden op donderdag 28 februari 2002. De

preses opent om 9.30 uur de vergadering. Hij vraagt te zingen Psalm 121:1 en 2, leest Mattheüs 26:36-46 en gaat de vergadering voor in gebed. Hij spreekt een openingswoord naar aanleiding van Mattheüs 26:41a: "Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt."

Bij gehouden appèl nominaal blijken alle primus-afgevaardigden aanwezig op twee na. Van de afgevaardigden uit de Particuliere Synode Zuid is ds. J. Karels vervangen door ds. J. Schipper, terwijl ds. J. J. Tanis is vervangen door ds. C. Harinck. De preses stelt vast dat de afgevaardigden aanwezig zijn en dat de vergadering wettig is. Hij heet ook adviseur ds. A. Moerkerken en ds. C. Vogelhaar die aanwezig is namens de overzeese gemeenten, alsmede alle belangstellenden hartelijk welkom. Tevens vraagt de preses allen die geen lid of dooplid zijn van de Gereformeerde Gemeenten de vergadering te verlaten.

Ingekomen stukken

De preses maakt melding van enkele ingekomen stukken. Een bedankkaart van Huis ten Bosch d.d. 7 februari 2002 in verband met het telegram met de goede wensen ter gelegenheid van de verjaardag van de koningin en het huwelijk van de kroonprins dat de Generale Synode verzond. De preses leest de inhoud van het bericht voor.

Het tijdens de vorige zitting van de Synode opgeheven Deputaatschap voor de militairen deelt mede het kapitaal te willen verdelen onder de Jeugdbond en de Stichting Vluchtheuvel. De aan deze verdeling ten grondslag liggende overweging luidt dat op deze manier het geld dat voor jeugdige militairen is gegeven alsnog ten goede komt aan jongeren. De Generale Synode gaat akkoord met dit voorstel en bedankt het deputaatschap voor zijn bezigheden.

Van enkele deputaatschappen zijn reacties ontvangen op het rapport van de Financiële commissie. Deze reacties zullen straks worden besproken bij het rapport van de Financiële commissie. De Generale Synode neemt kennis van een schrijven van de in Israël verblijvende ds. C. Sonneveld waarin hij zijn dank uitspreekt voor het medeleven. Ds. C. A. van Dieren deelt nog mede dat de Gereformeerde Gemeente te Rijssen-Noord financieel één van de gaarkeukens voor haar rekening neemt in de regio Tsjernobil waarover bij de bespreking van het rapport van het Deputaatschap voor Israël werd gemeld dat deze dicht moesten.

Diaconale en Maatschappelijke Zorg

De preses stelt nu het rapport aan de orde van het Deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg (DMZ). Een der afgevaardigde predikanten zegt dat het de taak is van de Generale Synode om te zien of een deputaatschap werkt binnen de grenzen van zijn mandaat. Hij vraagt zich af of ingrijpende structurele beleidsbeslissingen niet eerst aan de Synode moeten worden voorgelegd. Daarbij wijst hij op het feit dat de participatie vanuit de Gereformeerde Gemeenten in Eleos door fusie sterk is teruggelopen. Verder legt hij de vinger bij het feit dat de Sectie Diaconaal Bureau zichzelf heeft opgeheven.

De voorzitter van DMZ, ds. W. Visscher, beaamt dat er sprake is van veel structurele veranderingen. Het gaat daarbij om processen onder druk van de overheid. Dan is het praktisch moeilijk realiseerbaar om eerst de Synode toestemming te vragen. Dat duurt te lang. Maar het mandaat schrijft toch zulk vragen van toestemming niet voor? En de taak van het Diaconaal Bureau is nu immers ondergebracht bij de algemeen secretaris? De vorige Generale Synode heeft uitdrukkelijk toestemming gegeven zo iemand te benoemen.

De assessor-preses, ds. P. Mulder, voegt toe dat in de Acta van de Generale Synode van 1998 vrij gedetailleerd een en ander terug te vinden is over de toen ophanden zijnde fusie van GLIAGG, GLIBW en GPZ het veranderen van structuren. Hoewel toen weliswaar geen concrete besluiten zijn genomen.

De preses beaamt de opmerkingen van diverse afgevaardigden dat de deputaten zich in het vervullen van hun opdracht binnen de grenzen van het mandaat dienen te houden. Hij wijst erop dat het deputaatschap sommige ingrijpende beslissingen niet kan nemen buiten de Generale Synode om. Soms is het afwachten van een Synode niet mogelijk. Toch is het goed dat dit signaal is afgegeven. De voorzitter van DMZ zegt toe voorzichtig te zullen handelen.

Diaconaal Bureau en Vluchtheuvel
Na de koffiepauze stelt de preses het rapport aan de orde van de onder de paraplu van het deputaatschap DMZ

werkende Stichting Diaconaal Bureau. Voortaan zal de informatie naar de Synode toekomen via een rapport betreffende de algemeen secretaris.

Als het rapport in bespreking wordt gegeven van de onder de paraplu het deputaatschap DMZ werkende Stichting Hulpverlening De Vluchtheuvel komt de vraag naar boven of bij lange wachtlijsten leden van de Gereformeerde Gemeenten voorrang hebben. Vanuit de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Nederlandse Hervormde Kerk is immers geen sprake van structurele financiële bijdragen.

De voorzitter van het deputaatschap licht toe dat, indien er sprake is van een cliënt uit de Christelijke Gereformeerde Kerken, een brief wordt verstuurd naar de kerkenraad waar de betrokkene lid is met de vraag om een bijdrage. Een vorige Synode heeft echter uitgesproken dan iemand die aanklopt niet zomaar weggestuurd mag worden. Circa 30 procent van de hulpvragen komt 'van buiten', aldus de voorzitter. Natuurlijk zou het mogelijk zijn het uitgangspunt om geen hulpvrager af te wijzen te heroverwegen. Er worden in elk geval initiatieven genomen om de geldstroom van derden te vergroten. Daarbij dient echter te worden beseft dat geld vragen de ander er ook gemakkelijk toe brengt een bestuurszetel te eisen.

Een der predikanten vraagt de deputaten er toch alles aan te doen om te realiseren dat de Vluchtheuvel in elk geval de mensen van de Gereformeerde Gemeenten helpt. Verder bepleit hij het eigen, kerkelijk karakter van de hulpverleningsorganisatie te bewaren. Dit zegt de voorzitter uitdrukkelijk toe.

Psychiatrische Zorg

Bij de bespreking van het rapport van de Sectie Psychiatrische Zorg komt aan de orde dat door fusies een groot deel van de taak van de sectie wegviel. De sectie heeft met goedkeuring van DMZ besloten zichzelf op te heffen. Eleos-bestuurslid ds. P. Mulder licht toe dat de sectie in het leven is geroepen toen het Gereformeerd Psychiatrisch Ziekenhuis ontstond, omdat er anders geen sprake zou zijn van kerkelijke bin-

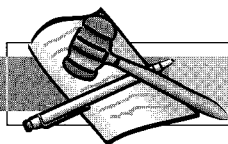
ding. Deze is er nu wel, zodat de sectie overbodig is geworden.

Geen van de afgevaardigden stelt vragen over het rapport van de onder de paraplu van DMZ werkende Begeleidingscommissie Telefonische Dienstverlening. Bij de bespreking van het rapport van de onder de paraplu van DMZ werkende Sectie Gezins- en Ouderenzorg benadrukt de preses het belang van het coördineren van de vele initiatieven in het kader van palliatieve zorg. Dit onder andere in verband met het risico van euthanasie.

De algemeen secretaris van DMZ zegt dat er inmiddels een conferentie is gehouden waaraan diverse betrokken instellingen meededen. Er is een onderzoeksrapport op komst. Deze studie inventariseert, aldus de algemeen secretaris in antwoord op een vraag van een der afgevaardigden, wat er op het betreffende gebied aan instellingen aanwezig is en wat er zou moeten zijn voor leden en doopliden van de Gereformeerde Gemeenten.

(Wordt vervolgd)
Apeldoorn,

G. Roos.

Kerknieuws

Beroepen:

te Meliskerke: ds. G.J.N. Moens te Goes.

Bedankt:

Voor Randburg (Zuid-Africa): ds. J. Beens te Nijkerk.

Bevestiging en intrede kandidaat

A. Verschuure te Krabbendijke

Het is met blijdschap dat we u meedelen dat op D.V. woensdag 11 september 2002 de eerwaarde heer A. Verschuure, kandidaat tot de Heilige Dienst, als herder en leraar aan onze gemeente verbonden zal worden. De bevestigingsdienst begint om 14.30 uur en zal worden geleid door de weleerwaarde heer ds. A. Moerkerken. De intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten zullen worden gehouden in het eigen kerkgebouw, J.W. Frisostraat 1 te Krabbendijke.

Namens de kerkenraad,
A.W. Koole, scriba

Bevestiging en intrede

kandidaat B.J. van Boven

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te De Valk-Wekerom deelt u mee, dat op D.V. woensdag 18 september

a.s. de eerwaarde heer B.J. van Boven, als herder en leraar aan de gemeente De Valk-Wekerom zal worden verbonden.

De bevestigingsdienst, die geleid zal worden door de weleerwaarde heer ds. L. Blok vangt aan om 14.00 uur en de intrededienst om 19.00 uur.

Beide diensten worden gehouden in de Rehobothkerk van de Gereformeerde Gemeente te Barneveld, Nairacstraat 24 te Barneveld.

Nieuw adres:

Met ingang van D.V. 3 september 2002 is het adres van de familie:

B.J. van Boven
Hoge Valkseweg 2
6733 GH Wekerom
Telefoon: 0318 - 461282

WIJZIGING

KERKELIJK JAARBOEK Krabbendijke

Het nieuwe adres van familie

A. Verschuure is met ingang van heden:
J.W. Frisostraat 3, 4413 CA Krabbendijke
Tel. 0113-501678, fax. 0113-506359
(blz. 44 en 193)

joen inwoners van Zimbabwe lijdt ongeveer de helft honger. We hebben nu de kans om via de gereformeerde kerken in het land hulp te verlenen."

Eerder dit jaar werden al honderden tonnen maïs uitgedeeld in Malawi. In heel Zuidelijk Afrika staan volgens deskundigen de komende maanden ruim 13 miljoen levens op het spel. Droogte is de voornaamste oorzaak. De ramp in Zimbabwe wordt nog versterkt door het desastreuze regeringsbeleid van president Mugabe. Van Heteren: "Het is verschrikkelijk wat daar gebeurt ten aanzien van de blanke boeren. Dat moet ons er echter niet van weerhouden om de bevolking die daarvan het slachtoffer is te helpen. Als mensen van honger sterven, dan moeten we daar iets aan doen." Voor het deputaatschap komt daar nog het element bij dat de hulp gevraagd wordt door drie gereformeerde kerken in Zimbabwe, namelijk de Presbyterian Church (CCAP), de Dutch Reformed Church (DRC) en de Reformed Church in Zimbabwe (RCZ). Deze kerken werken in de hulpverlening zoveel mogelijk samen. Hulp wordt onder andere gegeven aan de duizenden arbeiders die door de landonteigening hun werk en hun onderkomen zijn kwijtgeraakt. Deze mensen hebben dringend voedsel, maar ook kleding, dekens en medicijnen nodig. Daarnaast wordt veel hulp gegeven via de lokale kerken die behoren tot de drie genoemde denominaties.

Gemeenten en particulieren worden opgeroepen om naast de bevolking in Malawi, ook de bevolking in Zimbabwe te helpen door giften te geven!

Giro 307447 m.v.v. "Honger in Afrika".

UITNODIGING DISTRICTSAVOND VAN DISTRICT WEST JBGG

Op D.V. 14 september 2002 zal er een appèlavond gehouden worden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Benthuizen, Dorpsstraat 65. Ds. P. Mulder zal een inleiding houden. Onderwerp: "Rijkdom, Geld of God?" De avond begint om 19.45 uur.

STUDENTENKRING EDE-WAGENINGEN

Het nieuwe schooljaar is weer begonnen, daarom hopen wij in september D.V. weer met onze studentenkring te starten.

Alle HBO en WO studenten zijn van harte welkom!

Onze eerste avond is 10 september. We beginnen met een maaltijd. De avond begint om 17.45 uur. De avonden worden gehouden in de Chr. Geref. Kerk, Verl. Maanderweg 146 te Ede.

17 september hopen we onze tweede avond te hebben; we behandelen dan een gedeelte van het boek Ruth. Deze avond begint om 19.45 uur.

Het komende halfjaar behandelen we het boek Ruth, de data zijn als volgt:

1 oktober; 15 oktober; 29 oktober; 12 november; 26 november; 10 december.

Deze avonden beginnen allemaal om 19.45

Berichten

BIJZONDERE NODEN START HULPVERLENING IN ZIMBABWE

Het deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeenten heeft besloten ook voedselhulp

te geven aan de hongerende bevolking in Zimbabwe. Volgens J. van Heteren, algemeen secretaris van het Deputaatschap, is de situatie ook in dit land niet minder dramatisch dan in Malawi: "Van de 12 mil-

uur. Heb je vragen? Bel dan naar: Dorien Hendrikse: 0318-414468 of Corina van Gilst: 0318-417494.

STUDENTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN KRING DELFT

Studerenden die het aankomende jaar in Delft of omgeving hopen te gaan studeren, zijn ook dit jaar weer hartelijk welkom op onze studentenkring. Eens in de drie à vier weken komen we bij elkaar en proberen we onder leiding van onze mentor in een open sfeer met elkaar van gedachten te wisselen over onderwerpen die voor ons allen van wezenlijk belang zijn. Dit jaar hopen we een bijbels thema te behandelen.

De eerste avond wordt gehouden op D.V. woensdag 18 september in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeenten in Delft (Oosteinde 175). Deze eerste avond zal een inleidende avond zijn op ons onderwerp.

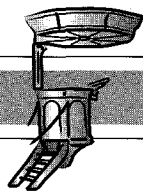
Vanaf 19.15 uur staat in de kerk de koffie klaar, we beginnen de avond om 19.30 uur. Bel gerust voor informatie of kom gewoon eens kijken. Tot ziens!

Arno Duijster:
015-2159544 (0342-490621)
Robby Faas:
015-2561556 (0115-431245)

SAMEN PSALMEN ZINGEN IN DE GROTE KERK TE DORDRECHT

D.V. vrijdagavond 6 september in de Grote Kerk te Dordrecht. Samen niet-ritmisch zingen bij het fraaie orgelspel van André Knevel. Het belooft een mooie en waardevolle avond te worden. Ds. W. Silfhout heeft de leiding en verzorgt de meditatie. De entree is gratis. Er wordt gecollecteerd voor de kerkbouw in Israël. Aanvang 19.45 uur. Kerk open vanaf 19.00 uur. Van deze avond wordt een CD-opname gemaakt.

Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Soest 15.00 uur ds. L. Blok; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. M. Karens; Stad a/h Haringvliet 10.00 en 18.00 uur dhr. de Heer; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 19.00 uur ds. Visscher; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 19.00 uur ds. v/d Net; Vlissingen 15.00 uur ds. van Gelder; Waarde 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. H. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 11.15 en 18.30 uur ds. M. Karens (in de Geref. Kerk); Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Kleppe en 14.00 uur leesdienst; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. Kleppe; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zaandam 9.30 uur ds. Mondria; Zeist 10.00 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. van Eckveld; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens.

Predikbeurten

ZONDAG 1 SEPTEMBER 2002

Aagtekerke 9.30 en 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. W.J. Karels; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Apeldoorn 15.00 uur ds. Schreuder; Arnhem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Berkenwoude 9.45 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. Kattenberg; Bodegraven 10.00 uur (H.D.) ds. Bac en 18.30 uur leesdienst; Borssele 9.30 en 14.00 en 18.00 uur dhr. G. Pater; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Dordrecht 10.00 uur leesdienst en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur dhr. Beens; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 14.30 uur ds. van Krimpen; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. Moerkerken; Groningen 9.45 uur leesdienst en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Hellevoetsluis 10.00 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Schot; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 15.30 uur ds. P. Mulder; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 19.00 uur ds. Meeuse; Kamperland 15.00 uur ds. Moens; Kapelle-Biezelingse 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00

uur kand. van Boven; Klaaswaal 15.00 uur ds. de Wit; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Boogaard en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Lelystad 9.30 uur ds. Vreugdenhil; Lemmer 19.00 uur dhr. Hoogerland; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur dhr. Bakker; Meliskerke 14.30 uur dhr. Verschuure en 19.00 uur ds. Neele; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur kand. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Mijdrecht 15.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Oostvoorne 15.30 uur ds. Schot; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. van Krimpen; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur kand. Hoogerland; Poortugaal 19.00 uur (H.D.) ds. Silfhout; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. W.J. Karels; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. van Dieren; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.30 uur ds. Verweij; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. Kattenberg; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.30 uur ds. Paul;

DINSDAG 3 SEPTEMBER 2002

Berkenwoude 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Borssele 19.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Dirksland 19.30 uur ds. den Boer (afscheidsdienst); Enter 19.30 uur ds. Mondria; Hoogvliet 19.45 uur ds. v/d Net; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. M. Karens; Naaldwijk 19.45 uur dhr. G. Pater; Opheusden 19.30 uur dhr. G. Beens (voor de zending); Utrecht 20.00 uur ds. P. Mulder; Wierden 19.30 uur ds. van Eckveld.

WOENSDAG 4 SEPTEMBER 2002

Aalburg 19.30 uur ds. J. de Pater (bijbellezing); Benthuizen 19.30 uur ds. Hogchem; Drachten 14.00 uur ds. van Aalst (bevestiging) en 19.00 uur ds. Hoogerland (intrededienst) (beiden diensten in de Gereformeerde Kerk "den Oase", Ringweg 3 te Drachten); 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Meeuse; Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur ds. Tanis; Hilversum 19.45 uur ds. Melis; Leerdam 19.30 uur ds. Schot; Lisse 19.30 uur ds. Schreuder; Veenendaal 19.30 uur ds. Sonneveld (bijbellezing).

DONDERDAG 5 SEPTEMBER 2002

Enkhuizen 19.30 uur ds. W. Harinck; Hellevoetsluis 18.30 uur ds. J. Beens; Kampen 19.30 uur ds. van Dieren; Oostvoorne 19.30 uur ds. van Eckveld; Sint Annaland 19.30 uur ds. Kleppe; Sint Philipsland 19.30 uur ds. Silfhout; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur ds. J. de Pater; Stolwijk 19.30 uur ds. W.J. Karels; Uddel 14.15 uur ds. Mouw (huw. bev.); Vlaardingen 19.30 uur ds. Schipper.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH,

gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Zondag 1 september 10.00 evangelist G. Baan en 17.00 uur evangelist J. Krijgsman.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Dage Amsterdam? Kom dan ook eens bij ons langs. Meer dan de moeite waard! Dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur. Hartelijk welkom!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-1 te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barrelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur evangelist H.J. van den Boogaart. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te 's Gravenhage geeft met droefheid kennis van het overlijden van zijn oud-diaken

A. JORNA

in de leeftijd van 90 jaar.

Gedurende 11 jaren, van 1959 tot 1970, heeft hij de gemeente van 's-Gravenhage-Centrum als diaken zeer getrouw mogen dienen. De Heere ondersteune en trooste de kinderen, klein- en achterkleinkinderen in hun verdriet.

's-Gravenhage, 19 augustus 2002

Ds. J. Driessen, preses
J. Honkoop, scriba

HONGER in MALAWI

Meer dan een half miljoen mensen hebben honger en eten onrijpe mais. Van de nieuwe oogst blijft daardoor niet veel over. In september loopt dat aantal op tot miljoenen. Nu helpen, om straks erger voorkomen!

Help! Giro 307447

Op kosten van het deputaatschap zijn al tientallen tonnen maïs uitgedeeld. Dankzij uw steun.

DOE
WEL

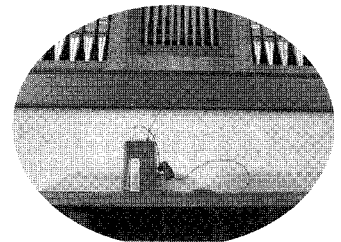
**DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN**

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

Geluid zoals het hoort!

Ook hier hebben wij het geluid verzorgd!

Uw (kerk)zaal had hier ook kunnen staan!

Van Gelder Elektronica

Carry van Bruggenstraat 33 9422 KM
Smilde tel: 0592 415 509
email: vge@vangelderelektronica.nl
www.vangelderelektronica.nl

Student, 18 jr. zoekt i.v.m. stage kamer/kosthuis in Werkendam of omgeving. Van 02-09-2002 t/m 07-02-2003. Tel. 0342-421460.

De Schutshaven

Ongeneeslijk ziek. En dan?

In dergelijke situaties is palliatieve zorg gewenst. Een actieve totaalzorg, die verder gaat dan alleen pijn- en symptoombestrijding. Even belangrijk is de aandacht voor psychologische, sociale en geestelijke problemen, waarmee de patiënt in de laatste levensfase wordt geconfronteerd.

Deze zorg, waarbij de nadruk dus niet ligt op genezen, maar op aandacht voor het welbevinden in de laatste fase van het leven, biedt Stichting De Schutshaven sinds 1993. Vanuit de christelijke levensovertuiging wordt, in een samenwerkingsverband met andere zorginstellingen, reeds palliatieve zorg geboden in de regio Rijnmond. Ook elders in Nederland is grote behoefte aan palliatieve zorg.

Uw steun

Stichting De Schutshaven wil deze zorg graag bieden. Hiervoor is ook uw hulp onontbeerlijk! De Schutshaven is financieel namelijk afhankelijk van haar kerkelijke achterban. Uw bijdrage aan dit belangrijke werk kunt u storten op girorekening 799 64 76 t.n.v. Stichting De Schutshaven te Rotterdam.

Voor een verzoek om palliatieve zorg kunt u ons bereiken op nummer (010) 272 64 30. Voor nadere informatie over Stichting De Schutshaven en haar werk kunt u bellen naar nummer (010) 442 71 78.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

De Nigeria Reformed Church (NRC) is de kerk die in Nigeria als vrucht op het zendingswerk van de Gereformeerde Gemeenten is ontstaan. De NRC heeft een officiële correspondentieband met de Gereformeerde Gemeenten. Op verzoek van de NRC roept het Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten (ZGG) sollicitanten op voor de functie van

DIRECTEUR KERKELIJK BUREAU (NIGERIA)

Betrokkene zal na een periode van introductie en oriëntatie optreden als hoofd van het zgn. Administratieve Programma (AP) van de NRC. Dit programma heeft onder andere tot taak het opzetten en begeleiden van de noodzakelijke structuren voor het verlenen van administratieve ondersteuning aan plaatselijke kerken, afdelingen, de classis en de algemeen secretaris van de NRC. Ook is het belast met het ontwikkelen en beheren van inkomstengenererende projecten, die in de eerste plaats zijn bedoeld om inkomsten te genereren voor de NRC. Indien nodig ondersteunt het AP andere NRC-programma's op het gebied van administratie, management en organisatie.

Binnen het AP zijn momenteel 14 lokale werkers werkzaam. De directeur legt verantwoording af aan het bestuur van het AP, dat ressorteert onder de classis van de NRC. De verwachting is dat de huidige staf na een werkperiode van 4-6 jaar voldoende opgeleid zal zijn om de verantwoordelijkheden van de directeur over te nemen.

Taakhoud:

- het trainen van de meer ervaren Nigeriaanse stafleden in Management & Administratie
- het verder ontwikkelen van de interne organisatie van het Administratieve Programma
- het dragen van eindverantwoordelijkheid voor zowel de interne AP-administratie als voor de toevertrouwde administraties van andere NRC-programma's, inclusief de bankrekening van de NRC
- het assisteren van andere programma's binnen de NRC op het gebied van administratie

Vereisten:

- opleiding op MEAO/HEAO-niveau
- ten minste 5 jaar werkervaring op het gebied van administratie
- het vermogen en de instelling om kennis over te dragen aan de stafleden
- goede contactuele eigenschappen en flexibiliteit
- goede beheersing van de Engelse taal

Gezien de aard van de positie gaat de voorkeur van de NRC uit naar iemand van 30 jaar of ouder.

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten, liefde hebben voor het zendingswerk en zich daarbij betrokken weten.

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding en referentieadressen gaarne binnen twee weken, te richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten, Postbus 232, 3440 AE Woerden, t.a.v. drs. G. Nieuwenhuis, algemeen secretaris.

Voor inlichtingen over deze functie kunt u contact opnemen met de heer G. Nieuwenhuis (kantoor: 0348-489950 of privé: 0172-615492) of de heer C. Janse (privé: 0182-619997).

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven
wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het
fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens
Zandee & de Kuijper

Goes: Rotonde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te
huur in het bej. teh. van de Ger.
Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel 001-519-424-9949

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bunga-
lows, 3-sl.k., wasm. en 4-6 pers. stacara-
vans, 2 sl.k., douche. Bel voor de folder:
0222-318391. Bungalow-park 'De Ver-
rassing', Bijenkorfweg 6, Oosterend.

Kraamzorg?

Tel. 0342 - 422 324
Postbus 154, 3770 AD Barneveld

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Het Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten (ZGG) wil graag in contact komen met sollicitanten voor de functie van

ADMINISTRATIEF COÖRDINATOR (ECUADOR)

In 1995 is ZGG begonnen met zendingswerk in Ecuador. In samenwerking met IRPE, de lokale reformatorische presbyteriaanse kerk, en de Noord-Amerikaanse zendingsorganisatie MEIPA zijn er de afgelopen jaren in Quito en Guayaquil verschillende gemeenten ontstaan die door de huidige kerkenwerkers toegerust en begeleid worden. In 1998 is de diaconale stichting Esteban opgericht, die betrokken is bij de diaconale bewustwording en toerusting van de lokale kerken. In verband met de toegenomen werkzaamheden heeft ZGG een eigen juridische rechtspersoonlijkheid aangevraagd. Het deputaatschap is daarom op zoek naar iemand, die minimaal 3 jaar beschikbaar is om de hierdoor ontstane ZGG-organisatie in Ecuador logistiek en administratief te ondersteunen en te helpen uitbouwen.

Taakhoud:

- samen met de andere teamleden betrokken zijn bij de uitbouw en voortgang van het zendingswerk van ZGG in Ecuador
- coördineren en uitvoeren van organisatorische en administratieve taken van de ZGG-organisatie in Ecuador
- administratieve en logistieke begeleiding van projecten die in samenwerking met lokale stichtingen en kerken tot stand komen

Vereisten:

- afgeronde HEAO-opleiding of andere vergelijkbare studie op het gebied van bedrijfskunde, administratie en logistiek
- vaardigheid op het gebied van organisatie en coördinatie
- flexibiliteit, waardoor breed inzetbaar in de verschillende zendingsactiviteiten
- goede contactuele eigenschappen en een open oog voor culturele verschillen
- kennis van de Spaanse taal of de bereidheid en het vermogen om deze taal te leren

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten, liefde hebben voor het zendingswerk en zich daarbij betrokken weten.

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding en referentieadressen gaarne binnen twee weken, te richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten, Postbus 232, 3440 AE Woerden, t.a.v. drs. G. Nieuwenhuis, algemeen secretaris.

Voor inlichtingen over deze functie kunt u contact opnemen met de heer G. Nieuwenhuis (kantoor: 0348-489950 of privé: 0172-615492) of de heer C. Janse (privé: 0182-619997).

Begrafenisverzorging Kina
Begravenissen in Capelle a/d IJssel e.o. Drs. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12. Wij verzorgen geen crematies.

Heerlijk na-zomer en uitwaaien op Ameland/Terschelling of Bakkeveen (in de Friesche wouden bij Drachten), t.h. keurige **stacars/challets**, vrij na 30/8 t/m 15/11. Ook **herfstvakantie**. Huur niet duur!! Fam. v.d. Sluis, 0512-516096.

Revoke
Voor info bel:
0416-692787
of
078-6930534
Reformatrische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen

begrafenisverzorging
T. den Hollander
Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken. Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling. Geen crematies. Dag en nacht bereikbaar.
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010-460 05 09
Fax 010-435 79 12

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begravenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuus of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begrafenisonderneming de Jongh
Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039
Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

KOSTER
Begrafenisonderneming
Voor uitvaartzorg in:

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Barneveld
- ◆ Amersfoort
- ◆ Veenendaal
- ◆ Renswoude
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ Woudenberg

Geen crematies
Prinsenlaan 30
3925 BM Scherpenzeel
Tel. 033 277 0555